

10. Elektronický prodej

Obliba elektronického obchodování v Česku rok od roku roste. Během roku 2017 uskutečnila elektronický prodej čtvrtina podniků a tyto prodeje tvořily bezmála třetinu veškerých podnikových tržeb v tomto roce. Za posledních 10 let se podíl firem elektronicky prodávajících téměř zdvojnásobil a intenzita elektronických prodejů (% z celkových tržeb firem) je od té doby dvakrát vyšší. Firmy provozující prodej přes webové stránky začínají zvolna pronikat i na tzv. on-line tržiště (e-marketplaces). Prodávat v tomto prostředí se zatím daří především subjektům působícím v cestovním ruchu, zvláště firmám poskytujícím ubytování.

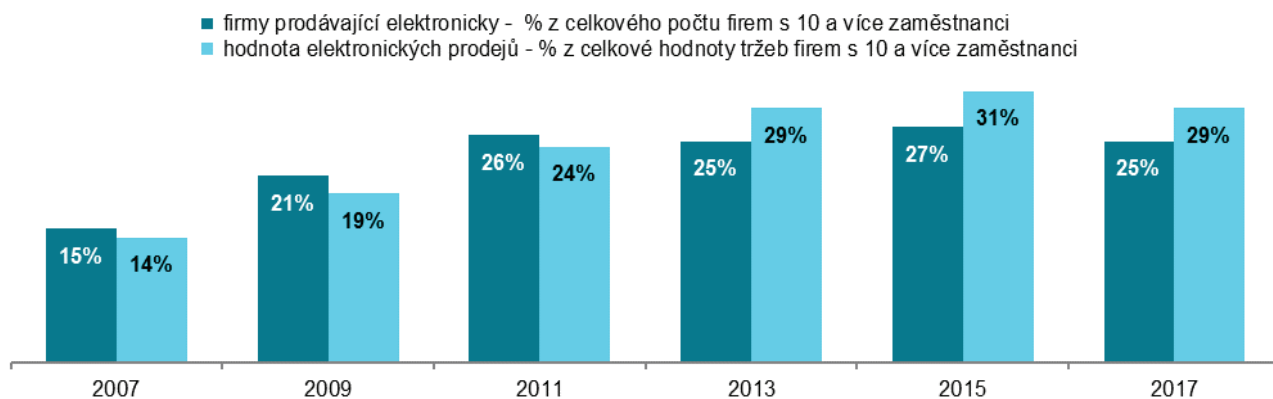
Pozn.: otázky v této kapitole se vztahují k roku předcházejícímu šetření, tj. zde konkrétně k roku 2017

Hlavní zjištění

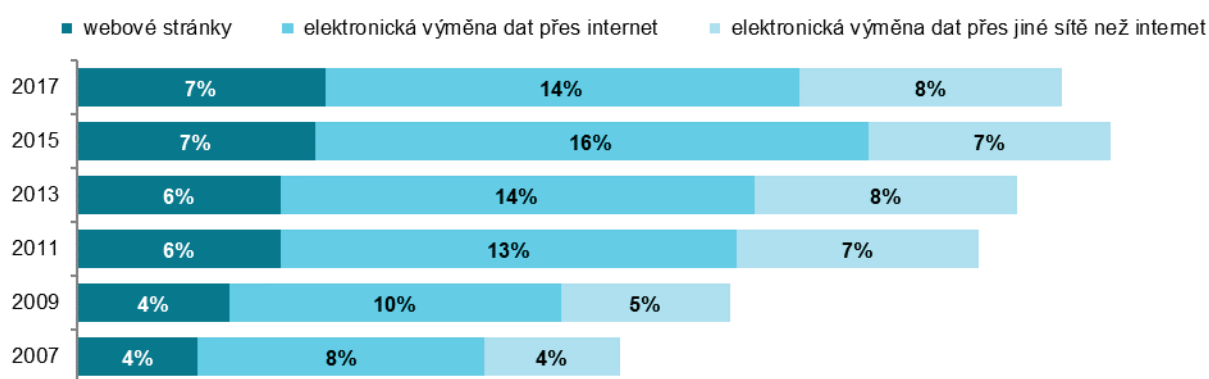
- V roce 2017 **prodávala elektronicky** své zboží a/nebo služby čtvrtina firem. **Tržby z elektronických prodejů** na celkových tržbách podniků s 10 a více zaměstnanci se ve stejném roce podílely 29 % – v obou případech se jedná o dvojnásobné zvýšení oproti situaci před 10 lety. Mezi velikostními kategoriemi subjektů **dominují v elektronickém prodeji velké firmy**. Polovina z nich elektronicky prodává a téměř dvě pětiny jejich celkových tržeb (37 %) pochází právě z e-prodejů.
- Podíl podniků prodávajících zboží a/nebo služby **přes webové stránky je dlouhodobě vyšší** než podíl podniků prodávajících zboží a/nebo služby pomocí elektronické výměny dat (EDI). Přes webové stránky prodávala v roce 2017 v Česku přibližně pětina subjektů, pomocí elektronické výměny dat 12 % firem, tedy **zhruba poloviční podíl**.
- Opačná je situace týkající se podílu tržeb z těchto e-prodejů. Tržby z prodejů uskutečněných přes webové stránky tvořily 7% celkových podnikových tržeb v roce 2017, zatímco **tržby získané elektronickou výměnou dat byly třikrát vyšší**, tvořily 21 % celkových podnikových tržeb.
- V žebříčku podniků elektronicky prodávajících byla Česká republika za rok 2017 **na sedmém místě, nad průměrem EU28¹**. Nad průměrem je ČR také v elektronických prodeích uskutečněných přes webové stránky (deváté místo za rok 2017). V počtu firem elektronicky prodávajících prostřednictvím elektronické výměny dat jsou české firmy za rok 2017 **dokonce na druhé příčce**. V podílu tržeb realizovaných z e-prodejů se české firmy s deseti a více zaměstnanci za rok 2017 umístily, po Irsku a Belgii, **na třetím místě**. Pokud bychom vzali v úvahu jen **tržby získané elektronickou výměnou dat**, jsou české podniky za rok 2017 **na prvním místě evropského žebříčku**.
- K prodeji prostřednictvím elektronické výměny dat přistupují především velké subjekty, v roce 2017 prodávalo zboží či služby 35 % velkých, ale pouze 9 % malých firem. Z odvětvového pohledu je e-prodej elektronickou výměnou dat **dlouhodobě nejvíce rozšířen v automobilovém průmyslu** (33 % v roce 2017). S odstupem následují cestovní agentury a kanceláře, telekomunikační firmy, firmy působící v potravinářském průmyslu a velkoobchod (ve všech zmíněných odvětvích využívalo e-prodej přes EDI v roce 2017 více než 20 % subjektů).
- Elektronický prodej prostřednictvím webových stránek či aplikací byl blíže popsán v kapitole č.3 této publikace. Zde tedy uvádíme už jen nejdůležitější zjištění: přes webové stránky či aplikace prodávají nejčastěji **firmy působící v cestovním ruchu** (66 % v roce 2017) a subjekty poskytující **ubytování** (63 %). Firmy, které prodávají přes své vlastní webové stránky, prodávají přibližně stejně často jak koncovým zákazníkům (tzv. B2C prodej), tak dalším firmám nebo organizacím veřejné správy (tzv. B2B/B2G prodej).
- Prodej přes tzv. **on-line tržiště** není v případě českých podniků zatím příliš praktikován. V roce 2017 tímto způsobem prodávala 3 % podniků s více než 10 zaměstnanci. Prodej přes on-line tržiště realizovaly především subjekty působící **v oblasti ubytování a cestovního ruchu**.

¹ Zdrojem dat pro mezinárodní srovnání je databáze Eurostatu, která byla aktualizována v polovině prosince 2018: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/data/comprehensive-database>

Graf 10.1: Elektronický prodej v podnikatelském sektoru ČR

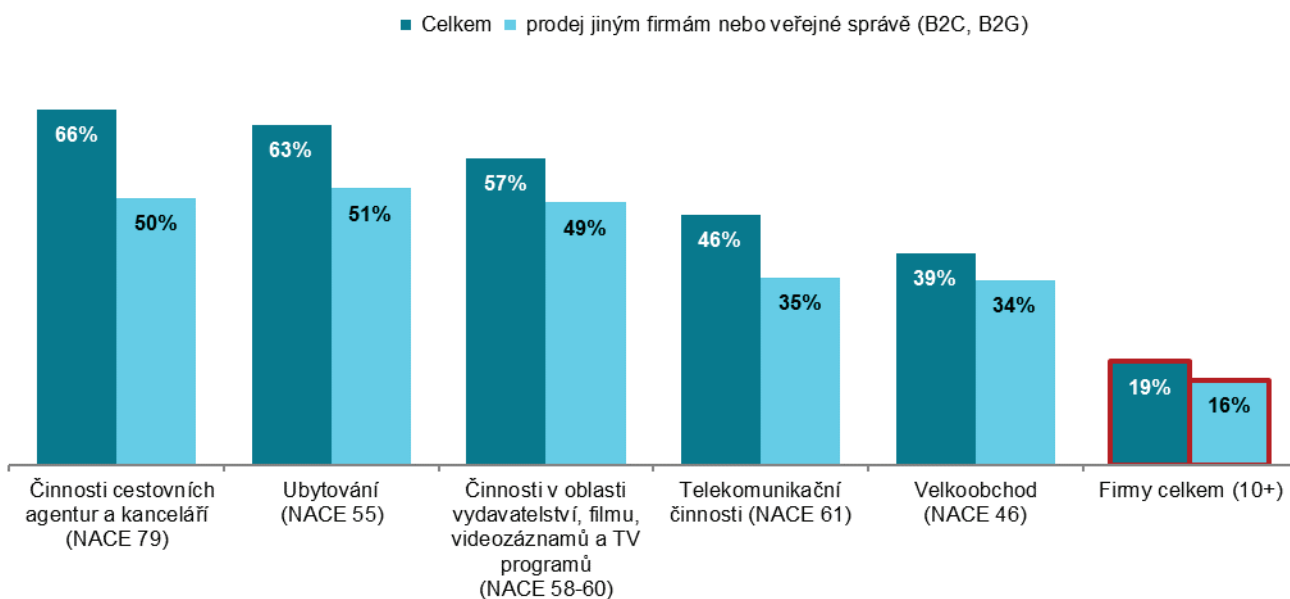

Graf 10.2: Tržby z elektronického prodeje v podnikatelském sektoru ČR podle použité počítačové sítě

podíl na celkové hodnotě tržeb firem s 10 a více zaměstnanci v daných letech

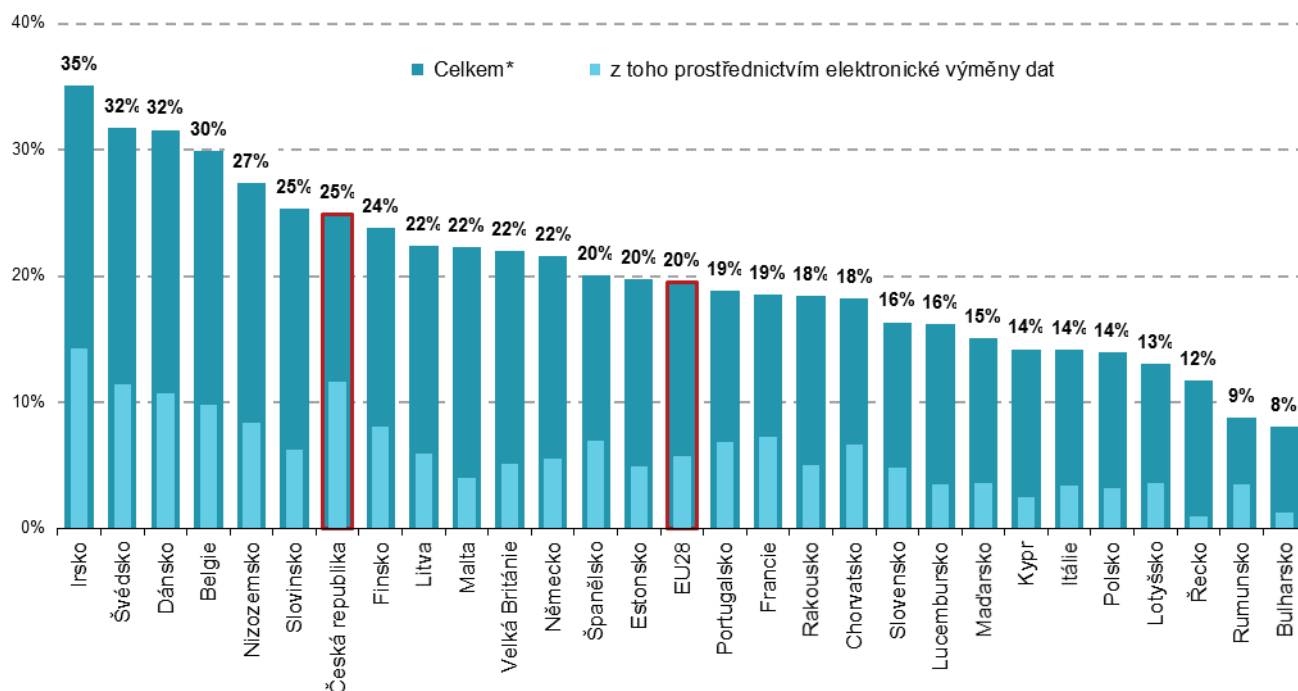
Graf 10.3: Elektronický prodej přes webové stránky v roce 2017 – top 5 odvětví

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané odvětvové skupině

Tab. 10.1: Elektronický prodej v podnikatelském sektoru ČR v roce 2017

	Celkem		podle způsobu přijetí elektronických objednávek					
			webové stránky		elektronická výměna dat přes internet		elektronická výměna dat přes jiné sítě	
	% všech firem 10+	% hodnoty tržeb	% všech firem 10+	% hodnoty tržeb	% všech firem 10+	% hodnoty tržeb	% všech firem 10+	% hodnoty tržeb
Firmy celkem (10+)	24,9	28,6	19,2	7,2	10,8	13,7	3,7	7,6
Velikost firmy								
10–49 zaměstnanců	22,5	14,8	18,4	7,0	8,9	5,8	2,4	2,0
50–249 zaměstnanců	30,2	20,8	21,3	7,9	15,3	9,9	5,7	2,9
250 a více zaměstnanců	48,2	36,7	26,5	6,9	27,7	18,1	18,7	11,7
Odvětví (ekonomická činnost)								
Zpracovatelský průmysl	24,4	34,8	14,5	3,5	12,9	16,0	5,5	15,3
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	8,8	31,6	4,3	3,6	5,9	27,1	0,8	0,9
Stavebnictví	8,0	2,5	4,2	0,7	5,2	1,6	1,7	0,2
Obchod a opravy motorových vozidel	39,1	36,5	35,5	16,3	15,8	10,5	6,6	9,7
Velkoobchod	45,9	28,2	39,2	12,6	19,9	14,2	6,0	1,3
Maloobchod	33,8	17,3	32,2	12,8	9,1	1,8	3,3	2,6
Doprava a skladování	16,5	21,8	11,1	9,6	9,8	11,3	3,3	0,9
Ubytování	64,6	33,4	63,0	26,2	15,9	6,5	6,2	0,7
Stravování a pohostinství	20,2	5,5	18,0	4,1	4,5	1,5	0,0	0,0
Činnosti cestovních agentur a kanceláří	66,7	47,3	65,9	38,6	22,7	7,1	8,9	1,6
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	61,3	36,1	56,8	29,2	14,0	6,3	2,6	0,6
Telekomunikační činnosti	51,9	27,2	46,4	15,3	21,8	6,7	5,4	5,3
Činnosti v oblasti IT	30,9	22,2	25,4	11,9	9,3	8,9	2,2	1,4
Činnosti v oblasti nemovitostí	14,3	4,7	13,1	3,4	2,7	1,3	0,5	0,0
Profesní, vědecké a technické činnosti	16,0	4,4	11,3	2,1	8,7	1,4	1,5	1,0
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	12,9	28,3	11,5	15,7	4,9	9,3	1,0	3,3

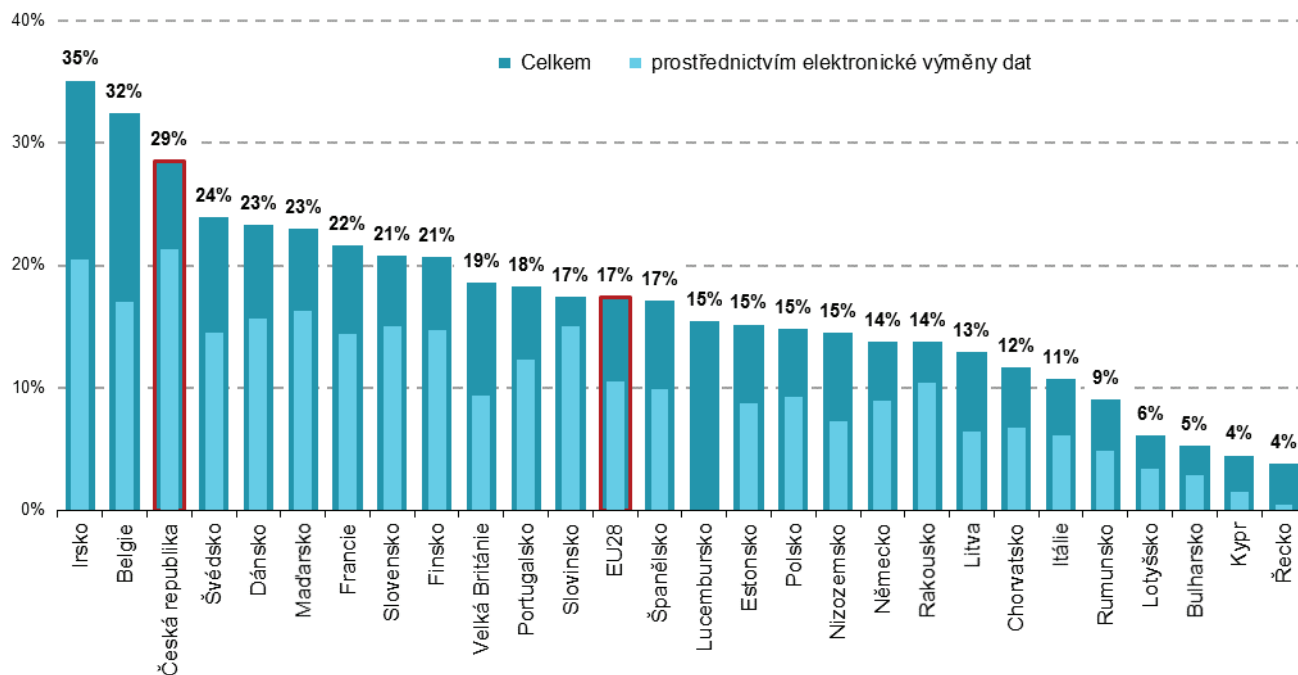
Graf 10.4: Elektronický prodej v zemích EU v roce 2017

* firmy dané země, které v průběhu roku 2017 obdržely alespoň 1 elektronickou objednávku prostřednictvím počítačových sítí

podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, prosinec 2018

Graf 10.5: Tržby z elektronického prodeje v zemích EU v roce 2017

podíl na celkové hodnotě tržeb firm s 10 a více zaměstnanci v dané zemi

zdroj dat: Eurostat, prosinec 2018

Tab. 10.2: Elektronický prodej v podnikatelském sektoru ČR v r. 2017 prostřednictvím webových stránek

	Firmy prodávající přes webové stránky zákazníkům		Tržby podle typu zákazníka		Firmy prodávající elektronicky přes		Tržby z el.prodeje uskutečněných přes	
	B2C	B2B či B2G	B2C	B2B či B2G	vlastní web.str.	tzv. on-line tržiště	vlastní web.str.	tzv. on-line tržiště
	% firem 10+ prodávajících přes webové stránky		% hodnoty tržeb z prodeje přes webové stránky		% firem 10+ prodávajících přes webové stránky		% hodnoty tržeb z prodeje přes webové stránky	
Firmy celkem (10+)	82,1	81,6	34,2	65,8	93,9	17,9	92,3	7,7
Velikost firmy								
10–49 zaměstnanců	84,2	80,0	38,0	62,0	93,2	18,2	94,6	5,4
50–249 zaměstnanců	77,6	87,2	29,5	70,5	95,9	17,0	86,7	13,3
250 a více zaměstnanců	70,5	83,5	35,5	64,5	96,0	17,0	94,6	5,4
Odvětví (ekonomická činnost)								
Zpracovatelský průmysl	76,2	87,2	19,3	80,7	94,2	12,9	96,0	4,0
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	72,3	61,1	32,1	67,9	100,0	5,5	98,8	1,2
Stavebnictví	99,5	53,1	56,9	43,1	90,9	9,1	99,5	0,5
Obchod a opravy motorových vozidel	79,4	92,7	19,3	80,7	94,7	25,6	92,1	7,9
Velkoobchod	75,9	87,5	18,6	81,4	98,8	15,6	97,4	2,6
Maloobchod	99,4	59,8	87,8	12,2	85,7	21,7	98,2	1,8
Doprava a skladování	82,0	85,5	42,6	57,4	87,7	19,2	86,4	13,6
Ubytování	99,8	81,2	62,0	38,0	96,3	36,1	75,3	24,7
Stravování a pohostinství	93,2	76,7	71,8	28,2	94,0	12,4	95,0	5,0
Činnosti cestovních agentur a kancelářů	92,8	75,2	70,4	29,6	96,4	17,5	81,2	18,8
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	79,2	85,5	52,5	47,5	98,0	12,6	95,7	4,3
Telekomunikační činnosti	98,7	74,7	24,1	75,9	100,0	8,5	99,7	0,3
Činnosti v oblasti IT	54,6	91,9	23,5	76,5	95,7	20,7	84,1	15,9
Činnosti v oblasti nemovitostí	79,6	74,6	41,0	59,0	83,4	28,4	89,7	10,3
Profesní, vědecké a technické činnosti	73,7	85,5	20,0	80,0	89,0	23,5	90,0	10,0
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	84,7	78,2	31,4	68,6	96,3	12,1	31,1	68,9

Zdroj: Český statistický úřad, 2018